

**Egzamin maturalny
maj 2009**

**JĘZYK LITEWSKI
POZIOM PODSTAWOWY**

**KLUCZ PUNKTOWANIA
ODPOWIEDZI**

KLUCZ PUNKTOWANIA ODPOWIEDZI POZOM PODSTAWOWY

Część I – rozumienie czytanego tekstu

Iš vaikystės knygelių pažįstama

ATSAKYMAI		Balai Maks. 21
1	<i>Pavyzdžiui:</i> Ši nuomonė – tai A. Skliutauskaitės pasakyti žodžiai, kad „jauna buvusi neįdomi“. „Vargu ar sutiktų“ – reiškia, jog svečiams sunku būtų tuo patikėti.	0-1-2 1- už atsakymą į vieną klausimo dalį 2 - už atsakymą į abi klausimo dalis
2	Dailininkė savo gyvenime labiau vertina subrendusios moters laikotarpį – kai atsieja jaunystės išdaigas ir susiformuoja jos kūrybinis charakteris, kai gerai ima suprasti meno subtilumus, atranda savo stilių, pagaliau atsisako knygų iliustravimo ir imasi tapybos, tampa giliai mąstančia bei tikra menininke.	0-2
3	<i>Pavyzdžiui:</i> Tai reiškia, jog Dailės institutas sovietmečiu buvo suvaržytas, kontroliuojamas, partijos valdomas buvo priverstas įgyvendinti jos idėjas bei kurti socialistinio realizmo meną (vaizduoti traktorininkus, darbininkus, Lenina ir t.t), dėstytojams ir studentams nebuvo leidžiama atvirai reikšti savo nuomonių, laisvai kurti bei ugdyti savo talentų.	0-1-2 1- už suvoktą frazę „gūdžiausi“ laikai, pvz. pateiktą sinonimą „sunkiausi“, susiejimą su istorija 2 – už nurodytą socialistinio realizmo metodo primetimą
4	A. Skliutauskaitė iliustravo knygeles vaikams bei diafilmus, užsiminėjo litografija, tapė, siuvo lėles.	0-1
5	c) Dailininkė laiko pakabinusi ant sienos vieną „Pelenės“ iliustraciją tam, kad galėtų pavaizduoti svečiams savo iliustracijų tobulas spalvas lyginant su jų atvaizdais knygoje.	0-1
6	Kūrybinę laisvę menininkė pajuto po ilgo diafilmų kūrimo laiko. Prislėgta darbo monotonijos, siekdama paspartinti piešimą, ėmė ieškoti naujų technikų: atsisakė realistinės manieros bei vaizduojamų siužetų nereikalingų detalių, surado tinkamą kompoziciją ir atrado savo individualų stilių.	0-1-2 1 - nurodytas bent vienas veiksnys 2 – išsamus atsakymas
7	Tapytoja išreiškė savo neišsipildžiusią svajonę tapyti aliejiniais dažais, tačiau tai neleisdžia jai jos sveikata.	0-2
8	A. Skliutauskaitė save priskiria prie emocionaliųjų, ekspresyviųjų menininkų grupės, kadangi tapydama vadovaujasi emocijomis, nuotaika. Pagal nuotaiką parenka spalvas, kurios, anot jos, jos kūryboje	0-1-2 1- už atsakymą į vieną klausimo dalį 2 - už atsakymą į abi klausimo dalis

	svarbiausios.	
9	<i>Pavyzdžiui:</i> Menininkė iškentėjusi sunkią širdies operaciją yra nusiteikusi itin pozityviai, kupina geros kūrybinės energijos, dažniau pastebi pasaulio grožį, optimistiškai nusiteikusi, grožį mato visur, įtaria – jog galėtų jį atrasti ir kalėjimo sienose.	0-1-2 1 – pastebėtas pozityvus menininkės požiūris į gyvenimą 2 – išsamus atsakymas
10	<i>Pavyzdžiui:</i> Inteligencija – protinis išsilavinimas, specifiskas proto požymis, kurio negalima suvaidinti. Jį žmogus turi (kaip vieni mano) prigimtą, arba (kitų nuomone) išlavintą. Iš tikrųjų, šią vertybę žmogus arba turi, arba jos stokoja.	0-2
11	Liūdesį, vienatvę. Jos tampa gyvenimo draugėmis.	0-1-2 1 – nurodyta viena nuotaikos rūšis 2 - išsamus atsakymas
12	Publicistinis tekstas, skirtas visuomenei susipažinti su dailininke A. Skliutauskaite, su jos požiūriu į meną.	0-1

Część II – pisanie własnego tekstu

1 tema: Remdamiesi Šatrijos Raganos kūrinio *Irkos tragedija* pateikta ištrauka bei visa novele, išanalizuokite Irkos vidinio, sukurtojo ir realaus pasaulio kontrastą.

1.Temos argumentavimas	Nr	Kriterijai	Balai Maks.22
	1	Parašytas įvadas ➤ Rašytojos kūrybos pagrindiniai bruožai ➤ Dėmesys vaiko psichologiniam, dvasiniam pasauliui	0-1-2
	2	Mažosios Irkos paveikslas ➤ Tragiškumo priežastys: dingsta pasitikėjimas tėvais kai nebelieka šeimos ➤ Turi savo pasaulį, lakią vaizduotę, svajones, tikėjimą, meilę gamtai bei gyvūnams ➤ Mergaitė moka mylėti bet pati nemylima ir nereikalinga	0-1-2-3-4
	3	“Irkos pasaulis” – išsvajotasis, idiliškas ➤ Irkos erdvė, pripildyta šviesių spalvų, gerų jausmų. ➤ Pati su kitais elgiasi taip, kaip trokšta kad kiti su ja elgtųsi. ➤ Į pasaulį Irka žvelgia mamytės akimis, joje pabunda moteriškas troškimas paguosti,	0-1-2-3-4

	nuraminti, priglauti ➤ Mergaitė dvasia laisvai bendrauja su Dievuliu ir su gamta ➤ Grožisi saulės namais, žavisi žvaigždučių „šeima“ ➤ Irkos kambarys taip pat kupinas šviesos ir jaukumo, kurį ji pati sukuria (baldai perteikia savo norus)	
4	Realusis pasaulis – priešprieša sukurtajam ➤ Abejingumas, nemeilė iš artimųjų pusės ➤ Iširusi šeima ➤ Namuose nėra darnos, nėra abipusės meilės	0-1-2-3-4
5	Kūrinio kulminacija ➤ Irka gauna naują smūgį – ji nereikalinga ir tėvui ➤ Nugali atšiaurus pasaulis, o Irkos išsvajotasis, idiliškas - sužlunga	0-1-2-3-4
6	Padarytos išvados Išsamus apibendrinimas ➤ Mažosios Irkos kančia ➤ Irka – bręstanti asmenybė, nutarusi pati spręsti savo problemas ➤ Šatrijos Ragana šioje novelėje palaiko vaiko pusę, ji skleidžia grožį, meilę ir gerį Neišsamus apibendrinimas Bandymas apibendrinti	0-1-2-4 4 2 1
2. Kalba ir kompozicija	Kriterijai	Balai Maks.27
a) Sintaksė ir fleksija		Maks.9
	Sintaksė ir fleksija taisyklinga ir įdomi	9
	Sintaksė ir fleksija taisyklinga	7
	Sintaksė ir fleksija iš esmės taisyklinga	5
	Yra klaidų, bet sintaksė ir fleksija nepažeidžia kalbos komunikatyvumo	3
b) Žodynas, frazeologija, stilius		Maks.10
	Turtingas ir įvairus žodynas, taisyklinga frazeologija, lengvas, gyvas stilius	10
	Geras žodynas, taisyklinga frazeologija, komunikatyvus stilius	7
	Taisyklingas žodynas ir komunikatyvus stilius	4
c) Rašyba ir skyryba		Maks.4
	Taisyklinga rašyba ir skyryba	4
	Pavienės rašybos ir skyrybos klaidos	2
	Yra daugiau rašybos ir skyrybos klaidų	1

d) Kompozicija		Maks.4
	Funkcionalni, rišli, logiška kompozicija	4
	Trinarė, rišli kompozicija – grafiškai matomos dalys	2
	Rišlus tekstas	1

2 tema: Išnagrinėkite V. Kudirkos eilėrašį *Labora!* ir atskleiskite jo idėjas.

1.Temos argumentavimas	Nr	Kriterijai	Balai Maks.22
	1	Parašytas įvadas ➤ V.Kudirkos veikla, laikraščio “Varpas”leidimas ➤ V.Kudirkos dėmesys gyvybiniam XIXa. lietuvių tautos reikalams. ➤ Poezijos pagrindiniai bruožai: vaizduojama Lietuvos ateities vizija, skelbiami kovos manifestai.	0-1-2
	2	Eilėraščio kalbinės priemonės, lemiančios eilėraščio savitumą, iškilmingumą ➤ įsakmus tonas: sušunkama, klausiama, liepiama, pabrėžiama. ➤ publicistinis patosas ➤ pragmatiškas ir didaktiškas poeto žodis	0-1-2-3-4
	3	Eilėraščio trejybė - jaunystė, draugystė, darbas ➤ Pasirinkta lotyniško devizo <i>ora et labora</i> (melskis ir dirbk) moralinė paskata ➤ Jaunas žmogus skatinamas siekti dorų, kilnių, sau ir visuomenei prasmingų tikslų ➤ Atminties palikimo apie save svarba ➤ Draugystė tai vertybė, kuri paskatins, padės įveikti kliūtis	0-1-2-3-4
	4	Šventos ugnies, degančios jaunuolio krūtinėje, metaforos aptarimas	0-1
	5	„Labora!” - tai odė jaunystei ➤ Eilėraštis pulsuoja jaunatviška energija, žavimasi jaunystės galiomis ➤ Jaunas žmogus - tobulas, dieviškas, nes krūtinėje rusena noras ir užsispyrimas	0-1-2-3
	6	Viena didžiausių vertybių – tapsmas žmogumi ➤ Žmogumi tampama nuosekliai, ramiai atliekant darbą, siekiant kilnių idealų, draugyste, dorumu	0-1-2-3-4

	➤ Kudirka sukūrė darbštą, atkakliai tikslo siekiančio žmogaus-didvyrio paveikslą.	
7	Padarytos išvados Išsamus apibendrinimas ➤ Eilėraštinis atskleidžia V.Kudirkos kilnias idėjas, išaukština žmogaus idealą ➤ Kudirka - minties poetas, derinąs romantinę formą ir pozityvistinį turinį ➤ Eilėraštinio aktualumas XIX a. Lietuvoje ir šiandien Neišsamus apibendrinimas Bandymas apibendrinti	0-1-2-4 4 2 1
2. Kalba ir kompozicija	Kriterijai	Balai Maks.27
a) Sintaksė ir fleksija		Maks.9
	Sintaksė ir fleksija taisyklinga ir įdomi	9
	Sintaksė ir fleksija taisyklinga	7
	Sintaksė ir fleksija iš esmės taisyklinga	5
	Yra klaidų, bet sintaksė ir fleksija nepažeidžia kalbos komunikatyvumo	3
b) Žodynas, frazeologija, stilius		Maks.10
	Turtingas ir įvairus žodynas, taisyklinga frazeologija, lengvas, gyvas stilius	10
	Geras žodynas, taisyklinga frazeologija, komunikatyvus stilius	7
	Taisyklingas žodynas ir komunikatyvus stilius	4
c) Rašyba ir skyryba		Maks.4
	Taisyklinga rašyba ir skyryba	4
	Pavienės rašybos ir skyrybos klaidos	2
	Yra daugiau rašybos ir skyrybos klaidų	1
d) Kompozicija		Maks.4
	Funkcionaliai, išraiškinga, logiška kompozicija	4
	Trinarė, išraiškinga kompozicija – grafiškai matomos dalys	2
	Išraiškingas tekstas	1

